

OCW Mededelingen

Opzoekingscentrum voor de Wegenbouw

1	Belgische deelname aan het XIIIe winterwegencongres van PIARC in Quebec	▶ 3
2	Technologische dienstverlening
<i>Bedekkingen op brugdekken en parkeerdaken</i>
Bedekkingen op bruggen met een stalen brugdek	▶ 4
3	OCW investeert verder in kwaliteit van valgewichtdeflectiemetingen	▶ 5
4	OCW sectoraal operator voor CEN/TC396
<i>Grondwerken</i>	▶ 6
5	SPACE-onderzoek naar zelfverklarende wegconcepten – Oproep voor informatie	▶ 6
6	OCW-opleidingscyclus 2010
<i>Kwaliteit voor duurzame wegen</i> boekt groot succes	▶ 7

AGENDA

OCW-studienamiddag ▶ 8 - 12

Ontwerp en uitvoering van verhardingen met betonstraatstenen
19 april 2010

Rondetafel

Duurzame mobiliteit
22 april 2010

Roadshows

Granulaten – Specificaties, kwaliteit en innovatie
29 april en 27 mei 2010

OCW-workshop

Bedekkingen op bruggen – Voorbij het bekende
6 mei 2010

OCW-VVOG-studiedag

Onkruidbeheer
23 juni 2010

OCW-studiedag

Grondbehandeling
7 oktober 2010

De fiets, een duurzaam vervoermiddel dat bijzondere verkeers- en bouwtechnische oplossingen vereist

Dossier 7

Instelling erkend bij toepassing van de besluitwet van 30.01.1947

Maatschappelijke zetel

Woluwedal 42
1200 BRUSSEL
Tel.: 02 775 82 20 - Fax: 02 772 33 74

Laboratoria

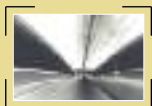
Fokkersdreef 21
1933 STERREBEEK
Tel.: 02 766 03 00 - Fax: 02 767 17 80

Avenue A. Lavoisier 14
1300 WAVRE
Tel.: 010 23 65 00 - Fax: 010 23 65 05

E-mail: brrc@brrc.be

Redactie

B. Guelton, D. Verfaillie, M. Van Bogaert, J. Cornil, J. Neven

www.ocw.be

Agenda

19 april 2010

OCW-studiedag Ontwerp en uitvoering van verhardingen met betonstraatstenen, Sterrebeek
www.ocw.be (rubriek Agenda)

22 april 2010

Rondetafel Duurzame Mobiliteit, Sterrebeek,
www.ocw.be (rubriek Agenda)

6 mei 2010

OCW-workshop Bedekkingen op bruggen, Sterrebeek, www.ocw.be (rubriek Agenda)

25-28 mei 2010

16th World Road Meeting Sharing the Road, Lissabon (Portugal)
www.irf2010.com

2-5 juni 2010

4th International Symposium on Highway Geometric Design, Valencia (Spanje)
www.4ishgd.valencia.upv.es/index.htm

7-10 juni 2010

TRA – Transport Research Arena Europe 2010, Brussel, www.traconference.eu

10-11 juni 2010

6th European FWD User Group Meeting, Sterrebeek
www.ocw.be (rubriek Agenda)

23 juni 2010

OCW-studiedag Onkruidbeheer, Sterrebeek
www.ocw.be (rubriek Agenda)

7 oktober 2010

OCW-studiedag Grondbehandeling
www.ocw.be (rubriek Agenda)

12-14 oktober 2010

5th World Congress on Emulsions, Lyon (Frankrijk)
www.cme-emulsion.com

De fiets, een duurzaam vervoermiddel dat bijzondere verkeers- en bouwtechnische oplossingen vereist

De fiets, het vervoermiddel waarover dit dossier handelt, is een belangrijk hulpmiddel voor beleidsmakers en burgers om een duurzame samenleving en mobiliteit te bereiken.

Fietsvriendelijke infrastructuur stelt echter bijzondere verkeers- en bouwtechnische eisen.

De aanleg (op een bestaande of nieuwe weg) is steeds een evenwichtsoefening tussen de veiligheids- en comforteisen van de gebruikers en de geometrische en technische mogelijkheden en beperkingen. Het samenspel van deze factoren bepaalt de uiteindelijke keuze en kenmerken van de fietsvoorziening.

Omdat in wegenonderzoek met dat belangrijke gegeven rekening moet worden gehouden en het Opzoekingscentrum van de Wegenbouw zich bewust is van de inzet voor de mobiliteit en de veiligheid, heeft het Centrum recentelijk aan verscheidene onderzoeksprojecten en publicaties over de fiets als duurzaam vervoermiddel meegewerkt.

In vier hoofdstukken gaat het dossier dieper in op enkele essentiële aspecten. Het reikt ook aanbevelingen aan die ontwerpers, opdrachtgevers en wegbeheerders bij een optimale inpassing van fietsinfrastructuur in wegenbouwprojecten kunnen helpen.

1 Belgische deelname aan het XIIIe winterwegencongres van PIARC in Quebec

Van 8 tot 11 februari 2010 heeft in Quebec (Canada) het XIIIe winterwegencongres van PIARC plaatsgevonden. Onder het algemene thema *Sustainable Winter Service for Road Users* (duurzaam winteronderhoud in dienst van de weggebruikers) werden tal van aspecten van deze problematiek onder de loep genomen. Zo konden de deelnemers onder meer kennismaken met de aanpak van het *Centre de Services de Québec* van het ministerie van vervoer (MTQ). Dit centrum is verantwoordelijk voor het onderhoud van ongeveer 800 km van het in totaal 1 700 km lange wegennet in deze Canadese provincie, waar jaarlijks soms tot 5 m sneeuw valt.

Een Belgische delegatie nam aan het congres deel. Ze was samengesteld uit directeur-generaal van het OCW en lid van het uitvoerend comité van PIARC Claude Van Rooten, voorzitter van het OCW en directeur-generaal van Mobiel Brussel Jean-Claude Moureau, en ondervoorzitter van het OCW en voorzitter van de Belgische Federatie van Aannemers van Wegenwerken (BFAW) Etienne Scherpereel.

De delegatieleden ontmoetten in Québec de volgende prominenten:

- Julie Boulet, minister van vervoer van Quebec;
- Anne-Marie Leclerc, PIARC-voorzitter en adjunct-onderminister van het MTQ;
- Martin Lelièvre, eerste Canadese vertegenwoordiger in PIARC en voorzitter van het nationale comité;
- Régis Labeaume, burgemeester van de stad Quebec;
- Michel Boivin, voorzitter van het organisatiecomité van het XIIIe winterwegencongres en onderminister van het MTQ.

Onze delegatie is ook ontvangen door het hoofd van de dienst *Duurzame ontwikkeling* van het MTQ, Joanne Laberge, en enkele medewerkers voor een interessante gedachtewisseling over dit concept. Ondanks de verschillen op het gebied van klimaat, bevolkingsdichtheid, enz. tussen onze landen was de kennismaking met hun aanpak bijzonder verrij-kend.

Deze Belgische missie was een geslaagd vervolg op het technische bezoek dat een delegatie uit

Quebec in 2002 rond het thema ontwerp en uitvoering van betonwegen aan Brussel bracht.

Als Belgisch vertegenwoordiger van de BWV in de wereldwegenorganisatie werkt het OCW verder mee in technisch comité B5 *Winteronderhoud* van PIARC. Deze taak houdt onder meer in dat het OCW actief heeft meegewerkt aan de organisatie van het wetenschappelijke programma van de dertiende editie van het winterwegencongres in Quebec. Namens het OCW heeft Xavier Cocu toegezien op het goede verloop van congres-thema 2 *Safety and mobility in winter: social, environmental and economic aspects*. Onder de titel *The use of phase change materials to delay pavement freezing* werd ook een lezing over het PhaseMAT-project gegeven (downloadbaar van de OCW-website: http://www.brrc.be/crr/f15/f15_01h3.php).

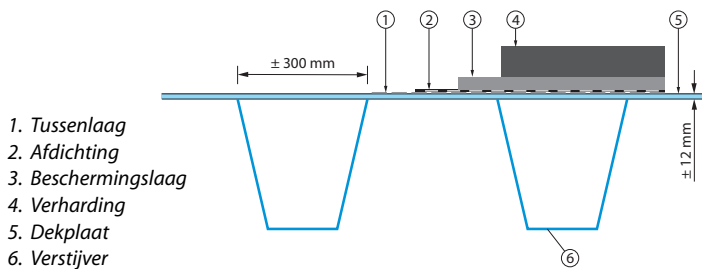
De lijst van de negenentwintig wetenschappelijke sessies en de samenvattingen van de lezingen kunnen van de congressite worden gedownload (<http://www.aipcrquebec2010.org>).

In een volgend nummer brengen wij een uitgebreider verslag over het verloop van het winterwegencongres in Quebec.

- X. Cocu: 010 23 65 26; x.cocu@brrc.be
- C. Van Rooten: 02 775 82 30; c.vanrooten@brrc.be

2 Technologische dienstverlening Bedekkingen van brugdekken en parkeerdaken – Bedekkingen op bruggen met een stalen brugdek

↳ In deze rubriek brengen wij nieuws over de werkzaamheden van de Technologische dienstverlening Bedekkingen van brugdekken en parkeerdaken en in het bijzonder over adviezen en acties die de TD verstrekt, resp. onderneemt. Als vijfde voorbeeld¹ beschrijven wij twee adviezen voor voorschriften voor de bedekking op een brug met een stalen brugdek.

Standaarddoorsnede van een bedekking op een brug met een stalen brugdek

Op sommige bruggen met een stalen brugdek (zogenoemde orthotrope platen) kan een harsbedekking van enkele mm dik worden aangebracht, die tegelijk afdichting en toplaag vormt. Doorgaans bestaat de bedekking (= het geheel afdichting-beschermingslaag en verharding) echter net zoals bij bruggen met een betonnen brugdek voornamelijk uit bitumineuze materialen, met een totale dikte van 7 tot 12 cm.

De optredende spanningen zijn echter niet dezelfde als bij bedekkingen op betonnen brugdekken. Bij bruggen met een stalen brugdek rust de bedekking immers op een dunne dekplaat (meestal 12 mm dik) met verstijvers die ongeveer om de 30 cm zijn aangebracht. Bij wielovergangen treden in het geheel dekplaat-bedekking grote buigingen op. De samenstellende delen moeten dan ook een hoge weerstand tegen scheurvorming door vermoeiing bezitten.

Een goede hechting van de afdichting op de dekplaat is ook van essentieel belang. Zij bepaalt immers de rek bij trekspanningen in de bedekking. De tussenlaag moet dus flexibel genoeg zijn om de grote optredende schuifspanningen op te vangen en tevens voor de onmisbare hechting tussen afdichting en dekplaat zorgen.

De structuur van bruggen met een stalen brugdek (vaak kokerliggers) kan de temperatuur in de bedekking beïnvloeden. 's Zomers kan de temperatuur daar aanzienlijk hoger zijn dan bij betonnen brugdekken, waardoor het risico op spoorvorming toeneemt. De verschillende lagen in de bedekking moeten dus voldoende weerstand tegen spoorvorming bezitten.

Bij het ontwerp van de bedekking moet dan ook een afweging tussen de voormelde eisen worden gemaakt. Het resultaat is vaak een compromis dat slechts kan worden bereikt door bijzondere materialen toe te passen waarvan de prestaties vooraf zijn beproefd.

Het voorbije trimester hebben de technologische adviseurs twee verzoeken om advies in verband met voorschriften voor de bedekking op een brug met een stalen brugdek behandeld. De betrokken bruggen bevinden zich in Vlaanderen. De ene aanvraag betrof een renovatie, in het andere geval ging het om nieuwbouw.

Omdat de standaardbestekken geen voorschriften voor dergelijke bedekkingen bevatten, heeft het OCW bepalingen voor het bijzonder bestek voorgesteld. Deze voorstellen hebben betrekking op prestatie-eisen voor zowel de verschillende lagen in de bedekking als voor het geheel. Door middel van proeven moet de aannemer aantonen dat de producten die hij voorstelt, voldoen aan de eisen voor de weerstand tegen scheurvorming door vermoeiing en tegen spoorvorming, de hechting en het gedrag bij lage temperaturen.

De voorstellen steunen op vroeger en recent onderzoek van de technologische adviseurs naar respectievelijk de bijzondere problematiek van orthotrope platen (ref. C. De Backer, *Bitumineuze bedekkingen op orthotrope brugplaten*, De Wegentechniek XXIV-1, 1979) en prestaties van gietasfalt voor beschermingslagen (ref. L. Glorie & all, *Gietasfalt en de Europese normen*, eindverslag 2009).

Het OCW heeft ook een werkgroep met vertegenwoordigers van opdrachtgevers, leveranciers en aannemers gevormd, om specifieke aanbevelingen voor bedekkingen op bruggen met een stalen brugdek op te stellen. Deze aanbevelingen zullen worden opgenomen in de toekomstige handleiding voor bedekkingen op brugdekken, die weldra verschijnt.

- C. De Backer: 02 766 03 16; c.debacker@brrc.be
L. Glorie: 02 766 03 74; g.glorie@brrc.be

3 OCW investeert verder in kwaliteit van valgewichtdeflectiemetingen

► OCW neemt deel aan Europese vergelijkende valgewicht-deflectiemetingen

Voor structureel wegconditieonderzoek beschikt het OCW sinds begin 2005 over een valgewichtdeflectiometer (*Falling Weight Deflectometer*, afgekort tot FWD). Dit toestel kan zowel bij stijve als bij flexibele en halfstijve constructies de doorbuiging van het wegdek van de fundering meten.

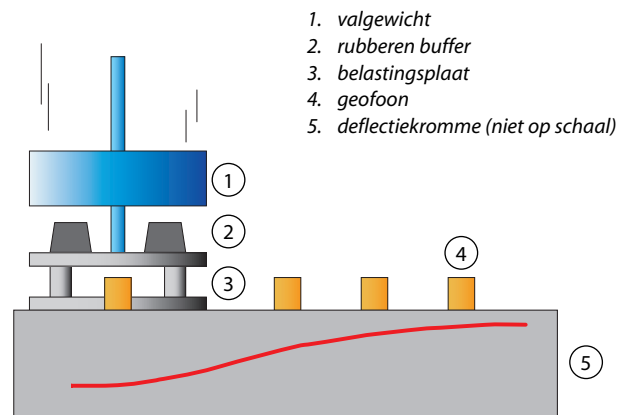

Valgewichtdeflectiometer van het OCW

Om betrouwbare metingen te kunnen uitvoeren, dient de apparatuur geregeld te worden onderhouden en gekalibreerd. Het Centrum beschikt over de nodige uitrusting om de jaarlijkse kalibratie van de geofoons zelf te verrichten (zie OCW Mededelingen 71, blz. 11-12) en biedt deze dienstverlening ook aan derden aan.

Om de herhaalbaarheid en reproduceerbaarheid te verifiëren, dienen vergelijkende proeven met verschillende FWD's te worden uitgevoerd.

Daarom heeft het OCW op 7 oktober 2009 – met succes overigens – deelgenomen aan de vergelijkende studie die het Nederlandse kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte CROW met veertien Europese valgewichtdeflectiometers (waaronder ook die van het MOW) heeft gehouden. Zulke vergelijkende valgewichtdeflectiemetingen worden om de twee jaar door CROW in Nederland en door *Transport Research Laboratory (TRL)* in Groot-Brittannië georganiseerd.

Schematische voorstelling van de werking van de valgewicht-deflectiometer

Naast een certificaat dat de valgewichtdeflectiometer de gewenste herhaalbaarheid en reproduceerbaarheid bereikt, krijgt elk toestel ook een vergelijkingscoëfficiënt. Daarmee kunnen de meetresultaten van verschillende toestellen correct worden vergeleken. Het rapport van de *FWD Correlation Trial 2009* (rapport D09-07) kan gratis van de CROW-website worden gedownload.

► OCW gastheer voor Europese FWD-gebruikersgroep

Aansluitend op de *TRA2010*-conferentie in Brussel vindt op donderdag 10 juni (vanaf 14.30 uur) en vrijdag 11 juni 2010 ('s voormiddags) in de OCW-vestiging in Sterrebeek de zesde bijeenkomst van de Europese FWD-gebruikersgroep plaats. De *6th European FWD User Group Meeting* biedt wegbeherende overheden en wegenbouwingenieurs de kans kennis te nemen van de huidige stand van zaken en informatie uit te wisselen over de interpretatiewijzen van valgewichtmetingen. Het achterliggende doel is het gebruik van de toestellen en de benutting van de meetgegevens te optimaliseren. Alle praktische informatie over deze Europese bijeenkomst vindt u op www.brcc.be/eurofwd10

► C. Van Geem: 010 23 65 22;
c.vangeem@brcc.be

4 OCW sectoraal operator voor CEN/TC396 Grondwerken

Op initiatief van het Franse normalisatie-instituut AFNOR heeft het Europese comité voor normalisatie CEN in de tweede helft van 2009 het nieuwe technische comité TC 396 belast met het opstellen van een Europese normenreeks voor grondwerken.

De technische voorschriften en beproevingsmethoden die vandaag in de verschillende landen worden gebruikt, zijn vaak het resultaat van een lange (nationale) evolutie. Een dergelijke afgeschermd evoluitie van "nationale" specificaties is niet steeds bevorderlijk voor wederzijds begrip en goede samenwerking.

Met deze Europese specificaties wil het CEN onder meer:

- uitwisseling van informatie en (grensoverschrijdende) samenwerking bevorderen;
- onderzoek in dit vakgebied aanmoedigen;
- het gebruik van niet-hernieuwbare natuurbronnen optimaliseren.

De werkzaamheden worden toevertrouwd aan vijf werkgroepen (WG's):

- WG1 *General Matters* schrijft het algemene gedeelte over grondbeginselen, ontwerpregels, milieuaspecten, terminologie, enz.;
- WG2 *Classification Systems for Earthwork Purposes and Characterisation of Excavatability* beschrijft de classificatie van grondwerken en de onderkenning van grondsoorten;
- WG3 *Construction Procedures* buigt zich over de bouwprocedures;
- WG4 *Quality Control and Monitoring* schrijft de specificaties voor de controle en monitoring van de kwaliteit;
- WG5 *Hydraulic Fills* werkt de specificaties voor opspuitingen uit.

Het NBN heeft de kandidatuur van het OCW en het WTCB om collegiaal als sectoraal operator voor dit nieuwe TC op te treden, aanvaard.

Wie meer inlichtingen wenst of interesse heeft om deel te nemen aan de werkzaamheden van de Belgische normalisatiecommissie E396 *Grondwerken* kan contact opnemen.

-
- B. Dethy: 02 766 03 58; b.dethy@brrc.be
 - K. Redant: 010 23 65 38; k.redant@brrc.be

5 SPACE-onderzoek naar zelfverklarende wegconcepten Oproep voor informatie

Begin 2010 is het Europese onderzoeksproject SPACE (*Speed Adaption Control by Self-Explaining Roads*) van start gegaan. Het project heeft een looptijd van twee jaar en wordt met steun van het zevende kaderprogramma (KP7) voor onderzoek en technologische ontwikkeling (2007-2013) van de Europese Commissie uitgevoerd in het kader van de coördinatieactie ERA-NET ROAD.

Onder leiding van de Zweedse collega's van VTI zullen het OCW, TRL (Groot-Brittannië), CDV (Tsjechië), KfV (Oostenrijk), UCD (Ierland) en FEHRL (*Forum of European National Highway Research Laboratories*) gezamenlijk onderzoek verrichten naar zelfverkla-

rende wegconcepten voor secundaire plattelandswegen met één rijstrook in elke richting. Dergelijke concepten (bv. gekleurd wegoppervlak, versmalling van een rijstrook door een bredere streep in het midden van de weg) moeten bestuurders ertoe aanzetten hun snelheid intuïtief aan de omgeving aan te passen.

Het project omvat verscheidene werkpakketten (WP's).

In een eerste fase wordt een inventaris van snelheidsregelende wegconcepten opgemaakt.

In een tweede fase wordt de mening van experts, vertegenwoordigers van wegbeherende overheden en andere betrokken partijen over het werkelijke effect van bepaalde snelheidsregelende wegconcepten gevraagd.

In de laatste fase wordt met simulatietechnieken (waaronder de geavanceerde verkeerssimulator van VTI) de doeltreffendheid van dergelijke wegconcepten getoetst.

Om voor de eerste projectfase zoveel mogelijk informatie over snelheidsregelende wegconcepten

in België te kunnen verzamelen, doen wij een oproep aan alle lezers om ons per e-mail de locatie en een korte beschrijving van dergelijke toepassingen mee te delen.

Vanzelfsprekend brengen wij u later in de OCW Mededelingen verslag uit over de resultaten van het *SPACE*-onderzoek. Meer informatie over het project vindt u ook op www.fehrl.org/space

► C. Van Geem: 010 23 65 22;
c.vangeem@brrc.be

6 OCW-opleidingscyclus 2010 *Kwaliteit voor duurzame wegen* boekt groot succes

Quality and sustainable roads

Vakmensen informeren om onze opgedane kennis en ervaring met hen te delen, is een kerntaak voor het OCW. In zijn bijna zestigjarige bestaan heeft het Centrum

dan ook een ware traditie van kennisoverdracht door opleiding, studiedagen, seminars opgebouwd.

Om die traditie eer aan te doen, organiseerde het OCW tussen 4 februari en 23 maart 2010 in het auditorium te Sterrebeek voor de zevende keer op rij de zogenoemde wintercursus.

De vierdaagse opleiding was opgevat als een algemene basiscursus over weginfrastructuur, met bijzondere aandacht voor de uitvoering van asfalt- en betonverhardingen (inclusief de controle op de kwaliteit ervan) en voor plaatselijke reparaties met de verschillende verhardingssoorten. De kwaliteit van het ontwerp, de uitvoering, de controle en het onderhoud vormt immers de basis van duurzame wegen.

Met ruim zevenhonderdvijftig deelnemers overtrof deze vierdaagse opleiding veruit het succes van de voorgaande edities. Dit bevestigt de grote belangstelling voor en de behoefte in de sector aan een dergelijke opleidingscyclus.

Lesdag 4 Plaatselijke reparaties - Tweede editie

Wegens het grote aantal inschrijvingen voor lesdag 4 worden de lezingen op dinsdag 25 mei 2010 herhaald. Inschrijven kan nog door middel van het inschrijfformulier op www.ocw.be (rubriek *Agenda*).

Wij gaan overigens met hetzelfde elan verder. Zoals u in de hiernavolgende bladzijden kunt lezen, staan in 2010 nog andere evenementen op het programma over onderwerpen zoals aggregaten, mobiliteit, verhardingen met betonstraatstenen, bedekkingen op bruggen, onkruidbeheer en grondbehandeling.

Agenda

Roadshows

Granulaten – Specificaties, kwaliteit en innovatie

Op 29 april en 27 mei 2010 organiseren de normsteunpunten van het OCW, WTCB en OCCN een informatienamiddag over de technische voorschriften voor granulaten.

Met een geactualiseerd overzicht worden de voornaamste kenmerken die in de Europese normen aan bod komen, in herinnering gebracht. Tevens wordt het verband gelegd met de praktische toepassing van deze regelgeving. Ten slotte wordt aandacht besteed aan minder alledaagse toepassingen.

De informatiezittingen hebben een tweevoudig doel:

- up-to-date informatie over de normalisatie van granulaten verstrekken;
- de horizon van de betrokken vakmensen helpen verruimen.

De zittingen vinden respectievelijk plaats in Namen (Moulins de Beez) en Gent (Huis van de Bouw).

- K. Redant: 010 23 65 38;
normen@brrc.be

Agenda

OCW-studienamiddag

Ontwerp en uitvoering van verhardingen met betonstraatstenen Maandag 19 april 2010

Zoals aangekondigd in OCW Mededelingen 81 (blz. 2) is recentelijk de nieuwe OCW-publicatie *Handleiding voor het ontwerp en uitvoering van verhardingen in betonstraatstenen (A80/09)* van de persen gerold.

Op maandag 19 april 2010 organiseert het OCW in het auditorium te Sterrebeek een studienamiddag om deze nieuwe handleiding met aanbevelingen voor betonsteenbestratingen voor te stellen. Sprekers zullen dieper ingaan op het ontwerp, de uitvoering, het onderhoud, de kwaliteitscontrole en bijzondere toepassingen.

► Praktische informatie

Tijdschema

Aanvang: 13.00 uur (ontvangst met koffie).

Slot: 17.30 uur (drink).

Talen

Nederlands en Frans, met simultaanvertaling.

De deelnemers ontvangen een exemplaar van de handleiding in hun taal.

Deelname in de kosten

OCW-leden: 115 € / deelnemer.

Niet-leden: 145 € / deelnemer.

Deze prijzen zijn inclusief btw, drink en handleiding.

Rondetafel
Duurzame mobiliteit
Donderdag 22 april 2010

In samenwerking met de Vlaamse Stichting Verkeerskunde (VSV) en het netwerk van mobiliteitsexperts in het Waalse en het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest (CEM-CEMA) organiseert het OCW op donderdag 22 april 2010 in het auditorium te Sterrebeek een rondetafel over duurzame mobiliteit. Voor een goede bereikbaarheid wordt een gratis pendeldienst tussen het metrostation Kraainem en het OCW in Sterrebeek ingezet.

► **Doel**

Deze rondetafel heeft als doel tot nieuwe inzichten en mogelijk een nieuwe toekomstige aanpak voor duurzame mobiliteit te komen. Daarom zal bij de aanwezige experts en instanties worden gepeild naar hun bevindingen en ervaring met de interpretatie(s) en toepassing van het begrip duurzame mobiliteit. Ook wordt nagegaan welke rol weginfrastructuur speelt en of deze moet worden gherwaardeerd. Verder zal worden gepoogd de visies van wegebouwers en ingenieurs en die van mobiliteits- en milieuexperts op elkaar af te stemmen, en de aanzet te geven tot potentiële nieuwe acties en samenwerkingsverbanden.

Het concept duurzame mobiliteit wordt al meer dan een decennium toegepast. In die tijd heeft het een hele weg afgelegd en is het onder meer met de gewijzigde mobiliteitsproblematiek geëvolueerd. Bovendien zijn verschillende interpretaties en zelfs misvattingen ontstaan. Daarom zal het beginsel duurzame mobiliteit opnieuw in zijn context worden geplaatst en verklaard, met aandacht voor het ontstaan en de evolutie. Ten slotte worden toekomstige verwachtingen, uitdagingen en mogelijke antwoorden onderzocht.

Er is bewust gekozen voor een dynamische aanpak met werkgroepen, waarin de deelnemers over verschillende aspecten van duurzame mobiliteit van gedachten kunnen wisselen. Het doel is uit deze gedachtewisselingen aanbevelingen voor een toekomstige invulling van duurzame mobiliteit te distilleren.

► **Doelpubliek**

Dit evenement is voornamelijk gericht op private én publieke actoren in het mobiliteitsveld zoals mobiliteitsambtenaren, beleidsmakers, vertegenwoordigers van onderzoeks- en kenniscentra, adviesbureaus, politiediensten, enz. en overstijgt dan ook het traditionele doelpubliek van het OCW.

► **Programma**

Voormiddag – Zitting met lezingen

9.00 – 9.30 uur	Ontvangst met koffie
9.30 – 9.40 uur	Welkomstwoord
9.40 – 10.00 uur	<i>Duurzame mobiliteit, wat is dat eigenlijk?</i> Wanda Debauche en Hinko van Geelen, OCW - Afdeling Mobiliteit
10.00 – 10.15 uur	<i>De Lijn en duurzame mobiliteit</i> Pieter Claeys, duurzaamheidscoördinator De Lijn
10.15 – 10.30 uur	<i>Mobiliteit en logistiek in de toekomst</i> Stephan Windels, districtmanager logistiek Colruyt
10.30 – 10.45 uur	<i>Aannemers en duurzame mobiliteit</i> Etienne Scherpereel, BFAW-voorzitter
10.45 – 11.15 uur	Koffiepauze
11.15 – 11.30 uur	<i>Duurzame mobiliteit op gemeentelijk niveau</i> Jean-Luc Roland, burgemeester Ottignies-Louvain-la-Neuve
11.30 – 11.45 uur	<i>Duurzame mobiliteit in Vlaanderen</i> Anne-Séverine Poupeleer, afdelingshoofd stafdienst Administratie Wegen en Verkeer, MOW
11.45 – 12.00 uur	<i>Duurzame mobiliteit in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest</i> Jean-Claude Moureau, directeur-generaal Mobiel Brussel
12.00 – 12.15 uur	<i>Duurzame Mobiliteit in Wallonië</i> Yvon Loyaerts, directeur-generaal van DG Mobilité – Voies Hydrauliques, SPW
12.15 – 12.30 uur	Vragenronde
12.30 – 13.30 uur	Lunch

Agenda

Namiddag – Workshops

13.30 – 14.30 uur **Sessie 1 met keuze uit drie thema's**

Thema 1 <i>Planning en voorbereiding</i>	Thema 2 <i>Uitvoering</i>	Thema 3 <i>Beheer, beoordeling en bijsturing</i>
<p>Tijdens de plannings- en voorbereidingsfase wordt gekozen voor de optimale mobiliteitsmaatregel(en) om een mobiliteitsknelpunt aan te pakken. Vragen voor het debat zijn onder meer:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Gebeurt dit op een wetenschappelijke, onderbouwde manier?</i>- <i>Worden alle alternatieven op voldoende en doordachte wijze met elkaar vergeleken?</i>- <i>Wordt daarbij rekening gehouden met economische, ecologische en sociale overwegingen?</i>- <i>Is er voldoende inspraak?</i>- <i>Op welke manier kan het voorbereidende planningsproces voldoende kwalitatief en integraal zijn, zonder daarmee de werkelijke uitvoering van de maatregel te vertragen?</i>	<p>Na de studie- en beslissingsfase dient een mobiliteitsmaatregel op een efficiënte manier te worden uitgevoerd. Een zo kort mogelijke uitvoeringstijd (al dan niet gefaseerd), met aangepaste en gerichte communicatie en beperkte hinder worden daarbij vaak cruciaal geacht. Vragen voor het debat zijn onder meer:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>In hoeverre wordt tijdens de uitvoering van een mobiliteitsmaatregel voldoende rekening gehouden met zowel economische als ecologische en sociale aspecten?</i>- <i>Hoe zit het met het verbruik van natuurlijke grondstoffen en energie tijdens de invulling of uitvoering?</i>- <i>Wat met tijdelijke effecten?</i>- <i>Moeten voor deze fase vooraf ook doelstellingen worden bepaald? Kan dit naderhand ook worden gecontroleerd?</i>	<p>Na de invulling en uitvoering komt het erop aan de mobiliteitsmaatregelen regelmatig te beoordelen en zo nodig bij te sturen. Vragen voor het debat zijn onder meer:</p> <ul style="list-style-type: none">- <i>Gebeurt dit wel vaak en grondig genoeg?</i>- <i>Bestaan er efficiënte beoordelingsinstrumenten die de verschillende dimensies van duurzame ontwikkeling (economische, ecologische en sociale aspecten) omvatten?</i>- <i>Stroomt de opgedane ervaring uit beoordelingen door naar het beleid of naar andere projecten?</i>
14.30 – 15.00 uur	Koffiepauze	
15.00 – 16.00 uur	Sessie 2 met keuze uit drie thema's (zie sessie 1).	
16.00 – 16.30 uur	Conclusies	

► Praktische informatie

Talen

Nederlands en Frans, met simultaanvertaling tijdens de algemene zitting met lezingen in de voormiddag. De lezingenbundel zal in beide landstalen beschikbaar zijn, zodat de deelnemers een exemplaar in hun taal ontvangen.

Deelname in de kosten

De deelname aan deze studiedag is gratis.

Optie 1 – Voormiddagprogramma

Met deze optie schrijft u enkel in voor de algemene zitting met lezingen in de voormiddag. Deze optie omvat geen lunch. Het aantal deelnemers is beperkt tot tweehonderd.

Optie 2 – Volledige studiedag

Met deze optie kunt u naast de algemene zitting met lezingen in de voormiddag ook aan de workshops na de aangeboden lunch deelnemen. Om praktische redenen is het aantal deelnemers beperkt tot honderd. Schrijf dus snel in en vergeet niet uw keuze voor de thematische workshops (zie bovenvermeld programma) op te geven (in volgorde van voorkeur).

OCW-workshop
**Bedekkingen op bruggen –
Vorbij het bekende**
Donderdag 6 mei 2010

Bruggen vormen een onmisbare schakel in ons wegennet. Bij het ontwerp en het onderhoud van bruggen is de kwaliteit van de bedekking, de afdichting, het brugdek en het toebehoren dan ook een essentieel aandachtspunt om duurzame constructies te waarborgen.

Naast de klassieke oplossingen – die overigens nog steeds worden bijgestuurd en verbeterd – vinden ook experimenten met innovatieve technieken plaats. Hoewel voor de meeste toepassingen nog geen waardeoordeel over de deugdelijkheid kan worden geveld (daarvoor zijn meer tijd en ervaring nodig), lijkt het nuttig de betrokken actoren uit te nodigen om enkele van deze nieuwe technieken voor te stellen en een gezonde gedachtewisseling hierover op gang te brengen.

Daarom organiseert het OCW op donderdag 6 mei 2010 in het auditorium te Sterrebeek een workshop over nieuwe concepten en technologieën voor de aanbrenging, de reparatie en de controle van bedekkingen op bruggen.

Na elke lezing wordt een korte vragenronde gehouden.

► **Praktische informatie**

Tijdschema

Aanvang: 9.00 uur (ontvangst met koffie).
Slot: 16.30 uur.

► **Programma**

Hoogfrequente radar: meting van de dikte van bedekkingen op bruggen en andere toepassingen	P. Gilles (SPW)
Afwerken van het brugdek met een bitumineuze massa	L. Van Audenhaege (ATAB)
Kristallisatieproduct als alternatief voor afdichtingen en een all-in-onesysteem	P. Verreydt (ECC)
Afdichting van gietasfalt gelijk aan "in situ"-afdichtingsmembraan?	P. Steenmans (Gama Asphalt)
Controle van afdichtingslagen met infraroodthermografie	P. Moreel (SPW)
Herstellen van de vlakheid van het brugdek met asfalt: meer dan een experiment	E. Van Damme (Aswebo)
Stalen brugdekken: dikke verhardingen en waterdichte toplagen	C. De Backer (OCW)
Prijsvraag stille duurzame voegovergangen	J. Voskuilen (Rijkswaterstaat, Nederland)
Drainageconstructies van epoxybeton	P. Pigeon (De Graeve)

Talen

Nederlands en Frans, met simultaanvertaling. De lezingenbundel zal in beide landstalen beschikbaar zijn, zodat de deelnemers een exemplaar in hun taal ontvangen.

Deelname in de kosten

OCW-leden: 165 € / deelnemer.
Niet-leden: 200 € / deelnemer.
Deze prijzen zijn inclusief btw, koffiepauses, lunch en lezingenbundel.

OCW-VVOG-studiedag
Onkruidbeheer
Woensdag 23 juni 2010

Op woensdag 23 juni 2010 organiseren het OCW en de Vereniging voor Openbaar Groen (VVOG) in het auditorium te Sterrebeek een studiedag over onkruidbeheer.

► **Doel**

Het doel is ontwerpers, gemeentelijke en stedelijke beheerders, en aannemers een inzicht te geven in preventieve en niet-chemische curatieve method-

en voor onkruidbestrijding op gesloten en waterdoorlatende verhardingen.

► **Programma**

Voormiddag – Zitting met lezingen

Op de zitting met lezingen in de voormiddag zal worden uiteengezet welke bestrijdingsmiddelen het best bij een bepaalde graad van veronkruiding

kunnen worden ingezet. Het onderzoek dat het OCW in samenwerking met de vakgroep Plantaardige productie van de UGent en met steun van IWT-Vlaanderen naar "optimale" onkruidbeheersing op verhardingen voert (zie OCW Mededelingen 81, blz. 3-9), vormt daarvoor het uitgangspunt. Thema's als waterinfiltratie bij open verhardingen en milieueffecten komen ook uitgebreid aan bod.

Namiddag – Demonstratie

Na de aangeboden lunch worden op de proefvakken van het OCW-parkeerterrein thermische

behandelingstechnieken en mogelijkheden voor hemelwaterinfiltratie op openbare verhardingen gedemonstreerd.

► Praktische informatie

Tijdschema

Aanvang: 9.30 uur (ontvangst met koffie).

Slot: 15.00 uur.

Talen

De voertaal is Nederlands.

OCW-studiedag Grondbehandeling Donderdag 7 oktober 2010

Grondbehandeling is een oude techniek die onder druk van de strenger wordende milieuwetten en de toenemende schaarste aan grondstoffen momenteel weer sterk in de belangstelling komt. Zij biedt zowel op kleine als op grote bouwplaatsen een technisch, economisch en ecologisch verantwoorde oplossing voor de problematiek van uitgegraven grond.

Om ontwerpers en uitvoerders een overzicht van de huidige kennis te bieden, organiseert het OCW op donderdag 7 oktober 2010 in het auditorium te Sterrebeek een studiedag over grondbehandeling.

Op deze studiedag worden de vierde praktijkgids *Behandeling van grond voor funderingen onder bedrijfsvloeren* (die begin 2010 is verschenen) en de nieuwe versies van het theoretische naslagwerk *Handleiding voor grondbehandeling met kalk en/of hydraulische bindmiddelen* en van de drie bijbehorende praktijkgidsen (die in het eerste trimester van 2010 verschijnen) voorgesteld.

Een herziening van de handleiding en drie praktijkgidsen uit 2004 was nodig, om ook hydraulische bindmiddelen voor de wegenbouw te behandelen en met de invoering van Europese normen rekening te houden. Ten slotte zijn bepaalde aspecten voor het vooronderzoek in het laboratorium bijgewerkt.

Naast een overzicht van de grondbeginselen zal op de studiedag voornamelijk worden ingezoomd op de praktische aspecten voor een geslaagde grondbehandeling:

- keuze en dosering van het bindmiddel;
- doel van de behandeling (verbetering of stabilisatie);
- aanbevelingen voor het vooronderzoek in het laboratorium;
- uitvoering op de bouwplaats.

Informatie en inschrijving (uiterlijk één week voor de betrokken dag)

Mevr. L. BOSMANS
Tel.: 02 766 03 55 - Fax: 02 767 17 80
E-mail: L.bosmans@brrc.be
Website: www.ocw.be (rubriek Agenda)

Onder OCW-leden verstaan wij ressorterende leden (aannemers in de wegenbouw) en steunende leden (inclusief medewerkers van de gewestelijke overheden MOW, Mobiel Brussel en SPW).

Plaats

OCW-auditorium
Fokkersdreef 21
1933 Sterrebeek

Routebeschrijving:
www.ocw.be/maps/Sterrebeek_nl.pdf

Parkeren kan op het terrein binnen de omheining.